

Eitt vegamót

1. JANUAR 1992 stendur feroyska samfelagið á einum sera avgerandi og álvarsligum vegamóti. Tá kemur nýggja frihandilsavtalan millum Føroyar og EF í gildi. Henda avtala avloysir handilsavtalan, sum vit í mong ár hava havt við Felagsmarknaðin. Alternativt til hesa nýggju avtalan var limaskapur í hesum stóra felagskapinum, men tí hava higartil allir politiskir flokkar verið ímóti. Roknast kann tí við, at nýggja frihandilsavtalan, sum nú liggur á tingborði til viðgerðar, fer at fáa breiðan stuðul frá flestu flokkum.

EINGIN ivi er um, at skulu vit ikki uppí EF sum limir, so mugu vit hava eina ella aðra avtalu. Slík avtala fer so ikki at ganga okkum á mót í einum og øllum, og 1. januar komandi ár fara vit so at kenna á egnum kroppi, hvat avtalan ber í sær. Mong eru tey, sum fegnast um, at tað loksins fekt ein avtala í lag og víst verður til, at vit eru munandi betri fyri enn okkara grannalond Ísland og Noreg, sum enn stríðast við at fáa eina avtalu við EF. Men tað eru eisini tey, sum seta stórt spurnartekin við avtalan og siga, at hon fer at hava við sær kollveltandi broytingar

fyrir alt feroyska samfelagið. Eitt lítið samfelag, sum er sera viðbrekið og ikki tolið av bráðligar broytingar.

Í GJÁR brast so ein bumba, tá vinnulívmenn kundu upplýsa, at avtalan við EF fór at hava við sær, at ein fjórðingur ella umleið 500 fólk í fiskiðnaðinum gerast arbeiðsleys. Hetta mugu so sanniliga sigast at vera skelkandi tíðindi. Hvussu í allari víðu verð skal fiskiðnaðurin standa seg og hvussu skulu vit satsa uppá at arbeiða fisk í Føroyum, um hetta verður gongd-in!

ORSØKIN til hetta skal vera, at tollurin á innfluttum feskum fiski til EF úr Føroyum fellur burtur. T.v.s. at tað tá fer at loysa seg betur at fara beinleiðis til EF-marknaðin við tí óviðgjörda fiskinum, heldur enn at leggja hann uppá land í Føroyum. Við øðrum orðum — tosið um hvør stertur veiddur av feroyskum skipum skal viðgerast her á landi fyrir at fyrirbyggja, at allur ella meginparturin av fiskinum fer óviðgjörður av landinum. Kann í heila takið nakað gerast. Hava vit t.d. loyvi til at seta avgjald á útflutta fiska fiskin! Og er tað hetta okkara politikarar og vinnulívmenn ynskja!!!

MÁLID er sera álvarsligt. Tað

eru bert góðir tveir mánaðir, til nýggja skipanin kemur í gildi. Her má og skal okkurt gerast, men spurningurin er hvat og hvussu. Eingin ivi er um, at fiskimenn og reiðarar sjálvandi skulu hava møguleikan at fáa meira fyrir sín fisk. Hetta fer so eisini at leggja pening eftir seg í samfelagnum. Men vit kunnu ikki liva við, at meginparturin av fiskinum gleppur okkara flakafólkum og okkara fiskavirkjum av hondum. Politikkur landsstýrisins um at sum mest skal landast í Føroyum og viðgerast her, tykist nú bráðliga at vera einki annað enn ein ynskisreymur. Hvussu ætlar landsstýrið sær at ganga ímóti teimum skipum, sum vilja selja har tey fáa sum mest fyrir fiskin. Fiskiðnaðurin í EF er meira svangur enn nakrantíð og vil gera alt fyrir at fáa hendur á tí so góða feroyska fiskinum — sum óviðgjörður rávøra.

SPURNINGURIN er, hvat nú fer at henda. Sannroynd er tað, at skip og virki í nógvum færum eru tengd saman. Tískil verður tað ein sera torfør avgerð hjá »virkisreiðarunum« at taka, antin skipini skulu selja í útlandinum, har tey fáa nógv hægri prís, ella landa fiskin til virkið í Føroyum. Her koma vit av álvara heilt inn at merginum í spurn-

inginum um fría kapping, stýring, kuvøsumiljø, albylpolitikk og hvat tað nú kann eita. Hvussu langt røkkur fría kappingin og hvussu fría vilja vit hava hana at vera — so fría, at teir menn sum eiga skipini skulu hava frítt at fara við fiskinum av landinum — ella so avmarkaða, at stýring má til fyrir ikki at allur fiskurin skal fara av landinum og øll okkara virki lata aftur.

HETTA er eingin einfaldur spurningur at svara. Tað er tí einki minni enn ein vanlukka, at vit nústæði nú, tveir mánaðir, áðrenn tollmúrarnir fella, fara at tosa um avleiðingar av eini fríari skipan. At boðini um at 1/4 av fiskiðnaðinum steðgar upp koma so seint sum nú. Tað er altíð lætt at vera eftirklókur, men hendir tað nú, at allur fiskur skal enda sum rávøra hjá fiskiðnaðinum í Europa, og harvið flestu av okkara virkjum steingja, tá kann ein loyva sær at spyrja: eru tá tær millardir av krónum, sum vit øll hava sett í ein veldugan fiskiðnað og ein vælútbýgdan infrastruktúr farnar púra fyrir skeyti!!! Hvat sita okkara vinnulívmenn, hvat siga okkara politikarar. Hvussu finna vit frægastu leiðina, nú vit eru áleiðis móti einum tí mest avgerandi vegamóti-ni í feroyskari søgu.

sosigaley

Dimmalætting
14. SEPTEMBER

DAGBLAÐ
14. SEPTEMBER

14. SEPTEMBER

14. SEPTEMBER

14. SEPTEMBER

14. SEPTEMBER

Býr í glashúsi

Ikki eiti á hann spennir seg út - nýggi abyrgdarblaðstjórin á Dagblaðnum. SVF-sendingin um havnaølgur og Sundsdepið hevur fingið hann í blekkhúsið og er tað vordíð til heilar tvær síður í Dagblaðnum í gjár. Í greinini skrivur OJR m.a.:

"Tórfinn Smith, heitasti talsmaðurin ímóti Sundsætlanini (ella ímóti Hansi Mortensen persónliga?)....."

Viðmerking okkara til just hetta brotið er greið.

Tú skal ikki kasta við gróti, tá tú býr í glashúsi. Hvat Tórfinn Smith skal hava ímóti Hansi Mortensen persónliga vita vit ikki. At blanda hetta uppí málið um Sundsdepið og arbeiði hansara í býráðnum er líka so ósakligt, sum tað ferðina á sinni, tá sami ójr traðkaði á speedaran, koyrdi til Kirkjubæar, savnaði rusk og lort saman, tók myndir av tí, skundaði sær heim á myrkakamarið á Dagblaðnum, settist at skriva! Tað bleiv til ta viðgittu síðuna í Dagblaðnum, sum seini verður gloymd í Kirkjubæar og í blaðnum.

verðini: MYNDIR ÚR KIRKJUBØ. Úrslitið av hesum sokallaða uppskjandi og borandi arbeiðinum hjá sama ójr var ein fiktiv síða í myndum, sum skuldi lýsa, hvussu skittligir og drumbasligir kirkjubæingar vóru. Endamálið: at siga lesarunum (hyggjarunum) hjá Dagblaðnum kring landið, at kirkjubæfólk høvdu onga orsök til at vera ímóti eini ferjulegu í bygdini, nú tey sjálvi dálkaðu og fóru so illa um.

Ein svínagerð - ein beistagerð, sum disippilin hjá áðrennandi blaðstjó-

anum var upphavmaðurin til. Fyri at fremja sína sök manipuleraði hann myndir saman.

Tá vit nú taka hetta málið fram, so er tað tí, at sami maður nú leggur navngivnan javnaðarmann undir persónsforfylging í sínum arbeiði sum býráðslimur. Nei hin gamli, so lætt sleppur tú ikki. Javnaðarmaðurin í býráðnum í Havn er helst maður at svara fyrir seg, men vit skulu bara minna teg og lesararnar á, hvussu núverandi blaðstjórin bar seg at móti kirkjubæfólki á sinni fyrir at fremja sína sök.

Brúkarar og ruskposar

Hatta var frálíkt. Endiliga ein, sum torir at standa fram og siga sína og okkara - brúkarans - hjartans erligu meining. Formaðurin í Brúkarafelagnum, sum sjónvarpið tosaði við í vikuni, segði just tað, sum vit onnur hugsað. Og sjálvandi skal hann eisini tað. Hann er jú formaður í felagi brúkaranna og skal harvið tala okkara sök. Hetta at kommunali myndugleikin og brennistøðin bráðliga leggast eftir ruskskipanina og skerja hana fyrir at spara nakad er so fullkomiliga tann skeiva gongdin.

Formaðurin í Brúkarafelagnum visti á vandarnar við nýggja ruskpolitikkinum, eitt nú hetta at fólk rætt og slætt fóru at sleppa sær av við rusk á alfaravegi o.sfr. Vit eru púra samd við honum í, at ruskskipanin eigur at verða kommunal uppgáva. Annars hevði verið hugaligt at hoyrt meira til Brúkarafelagið, ikki minst í hesum ringu tíðunum. Men tað krevur sjálvandi pening og orku, og spurningurin er um ikki okkurt átti at verið gjørt fyrir at givið just Brúkarafelagnum betri umstøður at virka undir.